

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa K. M.
przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych im. [...] w Z.
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 kwietnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt V Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w L. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w L. z dnia 16 listopada 2015 r. i oddalił powództwo K. M. przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych im. [...] w Z. o zadośćuczynienie i odszkodowanie.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: 1) naruszenie prawa materialnego, tj.: a) artykułu 11¹ k.p. przez jego niezastosowanie i w efekcie przyjęcie, że pozwany nie naruszył dóbr osobistych i godności powódki w wyniku podjętych działań oraz przez uznanie, że słowa skierowane na radach nie mogły naruszyć jej dóbr osobistych i są naganne jedynie w subiektywnym odczuciu powódki a nie mają negatywnego odbioru dla ogółu - przeciętnego obywatela; b) art. 18^{3b} k.p. przez jego niezastosowanie i w efekcie ustalenie, że pozwany nie naruszył zasad równego traktowania (dyskryminacji) w zatrudnieniu powódki, podczas gdy zgromadzony w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji materiał dowodowy

wskazuje, iż pozwany naruszał godność powódki, między innymi kierując do niej obraźliwe treści podczas rad pedagogicznych, które budowały w stosunku do powódki negatywne nastawienie współpracowników, traktował członków ZNP oraz WZZ „S.” gorzej od członków pozostałych związków zawodowych oraz nauczycieli niezrzeszonych w związkach zawodowych - w zakresie doboru pracowników do zwolnień w tym powódki, ponadto powódka dostrzega przejawy dyskryminacji w dochodzeniu od niej zwrotu odprawy, podczas gdy w stosunku do innego pracownika, tj. L. K., w porównywalnej sytuacji zwrotu takiej odprawy nie żądał, w nałożeniu na nią obowiązku pełnienia dyżurów w wymiarze znaczenie przekraczającym wymiar pozostałych wf-stów, nieprzyznaniu jej nagrody dyrektora w 2012 r. oraz corocznie przyznawaniu najniższego dodatku motywacyjnego; 2) naruszenie przepisów postępowania, tj.: a) art. 233 k.p.c przez mało wszechstronną ocenę materiału dowodowego, w wyniku czego Sąd drugiej instancji dokonał ustalenia, że zachowanie dyrektora pozwanej jednostki nie naruszyło godności i dóbr osobistych powódki oraz ocenę zebranego materiału dowodowego niezgodnie z zasadami doświadczenia życiowego poprzez uznanie, że działania pozwanego nie wpływały na odbiór powódki przez innych nauczycieli, a ponadto bezkrytyczne odmówienie przez Sąd drugiej instancji wiarygodności zeznaniom świadka Jadwigi Iskierskiej oraz nieprzyjęcie dowodów potwierdzających umorzenie odprawy przez dyrektora innemu pracownikowi przywróconemu do pracy.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, względnie - w przypadku podzielenia zarzutu naruszenia prawa materialnego - o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i jego zmianę przez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 18.260 zł tytułem odszkodowania oraz kwoty 8.500 złotych tytułem zadośćuczynienia.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością, „gdyż działania pozwanej w oczywisty sposób naruszały jej dobra osobiste i nosiły znamiona dyskryminacji, kwestionowanie kwalifikacji zawodowych, wskazywanie, że w wyniku zgodnych z prawem działań inni pracownicy poniosą konsekwencje wygranego procesu, zarzut uzyskiwania korzyści z działań w ZNP bez wskazania o jakie korzyści chodzi i bez żadnych dowodów na poparcie tej tezy,

kpiące komentarze i odczytanie skargi dotyczącej powódki na dwóch kolejnych radach, sposób przekazania informacji o konieczności kontaktu z policją w wyniku złożenia przez dyrektora pozwanej zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa wpłynęło na poczucie własnej wartości powódki, naruszało jej godność pracowniczą oraz dobra osobiste, budowało w stosunku do powódki wrogą i zastraszającą atmosferę, okoliczności te znajdują odzwierciedlenie w protokołach oraz w zeznaniach świadków wskazanych przez powódkę, podejmowane działania w postaci nałożenia na powódkę obowiązku dyżurowania w wymiarze przekraczającym 30 minut wymiar innych nauczycieli prowadziło do jej alienacji z grupy. Nierówne traktowanie w postaci żądania zwrotu wypłaconej odprawy w przypadku gdy innemu pracownikowi taką odprawę umorzono w ocenie powódki jest przejawem dyskryminacji. Zgodnie z kodeksem wszyscy pracownicy winni być traktowani równo. Zatem przyznanie L. K. więcej praw niż powódce jest przejawem nierównego traktowania w zatrudnieniu.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Inaczej mówiąc, przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., III UK 125/13, LEX 1648642).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, gdyż nie tylko nie

przeprowadza żadnego wyводу jurydycznego dla wykazania, że ewentualne naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa stanowi wprost o wadliwości zaskarżonego wyroku, ale nawet tych przepisów nie wskazuje. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącą prawidłowego wniosku w tym zakresie. Podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie zastępują podstawy przedsądu ani jej braków. Podlegają one bowiem rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, co oznacza, że w podstawie przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać takie naruszenie prawa (konkretnego przepisu), które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2015 r., II PK 30/15, LEX nr 2019530). Temu wymaganiu skarżąca nie sprostała.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.